

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ
В ГРЕЦІЇ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ З УКРАЇНОЮ****ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF AIR TRANSPORT IN GREECE:
COMPARATIVE ANALYSIS WITH UKRAINE**

**Підберезних І.Є., д.ю.н., професор,
професор кафедри історії факультету політичних наук
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
ORCID ID: 0000-0001-9906-4327**

**Іванищук А.А., д.ю.н., професор,
директор
Науково-дослідний інститут морського і космічного права
ORCID ID: 0000-0001-9664-3120**

**Сердюк Є.В., к.ю.н.,
доцент кафедри галузевого права та загальноправових дисциплін
Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»
ORCID ID: 0000-0002-5467-7207**

У статті розкрито деякі аспекти адміністративно-правового регулювання авіаційного транспорту в Греції крізь призму теоретичних підходів, чинної нормативної бази та інституційної практики публічного адміністрування в цій сфері. Обґрунтовано, що система адміністративно-правового регулювання в Греції є багаторівневою, інтегрованою та тісно пов'язаною з європейськими стандартами, що відрізняє її від вітчизняної моделі. На основі порівняльного аналізу виявлено, що грецька доктрина адміністративного права виокремлює п'ять ключових критеріїв, за якими здійснюється регулювання: джерела права, напрямок впливу, спосіб правового впливу, форма вираження та рівень регулювання. Особливе значення надано імперативному характеру норм, а також взаємодії між національними та наднаціональними правовими джерелами, зокрема актами ЄС. Увагу зосереджено на нормативно-правовій структурі, яка забезпечує узгодженість механізмів впливу, а також підтримку принципу верховенства права та функціональної прозорості в діяльності адміністрації. Розкрито основні виклики, які стримують розвиток галузі: неефективна інфраструктура, високі аеропортові збори, складна візова політика для третіх країн. Зазначено, що в умовах очікуваного зростання пасажиропотоку на 33,1% до 2040 року уряд Греції потребує реформування механізмів управління повітряним простором і впровадження сучасних цифрових технологій. Особлива увага приділена функціонуванню Грецького управління цивільної авіації, що виступає основним компетентним органом у сфері сертифікації, нагляду, реєстрації, безпеки польотів і впровадження міжнародних стандартів. Охарактеризовано Кодекс авіаційного права Греції як центральне джерело регулювання, яке гармонізоване з правом ЄС, включаючи регламенти № 2018/1139 та інші акти. Розглянуто спеціальні інституційні й нормативні механізми, що стосуються регулювання професійної діяльності персоналу в галузі авіації. У цьому контексті акцентовано на Кодексі професійної поведінки працівників HCAA, який закріплює етичні принципи доброчесності, неупередженості та екологічної відповідальності. Наголошено, що етичне регулювання відіграє важливу роль у підвищенні прозорості публічного управління й формуванні довіри до державних інституцій у сфері авіації. Виокремлено роль Греції в європейському авіаційному просторі та її активну участь у впровадженні стандартів ICAO, EASA та інших міжнародних організацій. Зроблено висновок, що адміністративно-правове регулювання авіації в Греції є системним, інституційно централізованим і належно адаптованим до викликів сучасного етапу розвитку авіатранспорту.

Ключові слова: адміністративна послуга, адміністративне право, адміністративний орган, безпека, виконавча діяльність, галузь, доктрина, міністерство, органи виконавчої влади, предмет, публічна адміністрація, служба, інституційної практики, європейські стандарти, публічне адміністрування.

The article explores certain aspects of administrative and legal regulation of air transport in Greece through the prism of theoretical approaches, current regulatory frameworks, and institutional practices of public administration in this sector. It is substantiated that the system of administrative and legal regulation in Greece is multi-level, integrated, and closely aligned with European standards, which distinguishes it from the domestic model. Based on comparative analysis, it was found that the Greek doctrine of administrative law outlines five key criteria for regulation: sources of law, direction of influence, method of legal impact, form of expression, and level of regulation. Particular attention is given to the imperative nature of norms and the interaction between national and supranational legal sources, particularly EU legal acts. The study focuses on the legal structure that ensures the consistency of regulatory mechanisms and supports the principles of the rule of law and functional transparency in administrative activities. Major challenges restraining sectoral development are outlined: inefficient infrastructure, high airport charges, and a complex visa policy for third countries. It is noted that, given the projected 33.1% increase in passenger traffic by 2040, the Greek government needs to reform its airspace management mechanisms and implement modern digital technologies. Special attention is paid to the Hellenic Civil Aviation Authority (HCAA), which serves as the primary competent authority for certification, supervision, registration, flight safety, and implementation of international standards. The Hellenic Aviation Law Code is characterized as the central source of regulation, harmonized with EU law, including Regulation No. 2018/1139 and other acts. Specific institutional and regulatory mechanisms regarding the professional activities of aviation personnel are examined. In this context, the HCAA Code of Conduct is emphasized, enshrining ethical principles of integrity, impartiality, independence, and environmental responsibility. It is stressed that ethical regulation plays a key role in enhancing the transparency of public governance and building trust in public institutions in the aviation sector. The article highlights Greece's role in the European aviation space and its active engagement in implementing ICAO, EASA, and other international standards. It concludes that administrative and legal regulation of aviation in Greece is systemic, institutionally centralized, and appropriately adapted to the challenges of the current stage of air transport development.

Key words: administrative service, administrative law, administrative body, safety, doctrine, executive activity, sector, institutional practice, ministry, public authority, subject, public administration, public governance, public service, European standards.

Вступ. Актуальність наукового аналізу адміністративно-правового регулювання авіаційного транспорту в Греції зумовлюється низкою вагомих чинників. По-перше, Греція успішно пододала етап монополії державної авіакомпанії Olympic Airways та інтегрувалася до єдиного європейського авіаційного простору, що слугує прикладом ефективної лібералізації авіаційного ринку. Це сприяло формуванню конкурентного середовища, підвищенню якості авіаційних послуг і забезпеченню ширшого доступу громадян до повітряних перевезень.

По-друге, Греція має значний досвід у створенні та підтриманні боєздатного авіаційного флоту, включаючи бойову авіацію та системи авіаційного спостереження, що відкриває перспективи співпраці з Україною у сфері модернізації й технічного обслуговування авіатехніки. Крім того, країна бере участь у міжнародних програмах підготовки льотного складу, зокрема для бойових літаків, що може бути адаптовано для потреб навчання українських військових пілотів.

По-третє, Греція була одним із ключових туристичних напрямів для українських громадян, а тому після завершення активної фази збройної агресії очікується поступове відновлення пасажиропотоку між державами. У цьому контексті питання безпеки, якості та надійності функціонування грецького авіаційного простору набувають ваги не лише для внутрішньої авіаційної політики, але й для забезпечення прав та інтересів українських споживачів авіаційних послуг.

Огляд останніх досліджень. До окремих аспектів адміністративно-правового регулювання авіаційного транспорту в Греції у своїх дослідженнях зверталися як українські, так і грецькі науковці — Х. Акривопулу, Х. Антопулос, Б. Мельниченко, Е. Параскі, О.Ф. Петрашин, І. Пулаккі, А. Фрагудакі. У своїх працях вони висвітлювали питання функціонування державного апарату, реалізації транспортної політики, а також загальні проблеми адміністративного права в умовах європейської інтеграції. Водночас слід наголосити, що безпосередній предмет наукового аналізу, пов'язаний із сучасним адміністративно-правовим регулюванням авіаційного транспорту Греції, у згаданих авторів залишився поза межами спеціального розгляду. Саме тому системне дослідження цієї теми є необхідним для заповнення наявної наукової лакуни.

Отже, здійснення комплексного наукового аналізу адміністративно-правових механізмів регулювання авіаційного транспорту в Греції є актуальним як у контексті теоретичних досліджень систем публічного адміністрування в ЄС, так і з прикладної точки зору — з урахуванням завдань нормативного оновлення та інституційного реформування авіаційної галузі України, а також можливостей розширення двосторонньої співпраці між державами.

Метою статті є здійснення наукового аналізу окремих аспектів адміністративно-правового регулювання авіаційного транспорту в Греції на основі положень теорії адміністративного права України та Греції, чинного грецького законодавства, а також сучасних публікацій, присвячених авіаційній галузі цієї країни. Зазначене дозволяє розкрити ключові характеристики нормативно-правового регулювання, визначити його особливості у контексті європейських стандартів та співставити із відповідними підходами, сформованими в українському адміністративному праві.

Виклад основних положень. У теорії українського права є загальновизнаним, що правове регулювання — це цілеспрямований вплив права на суспільні відносини, який здійснюється через систему юридичних засобів, зокрема норм права, правовідносин, актів реалізації прав і обов'язків, а також актів застосування права [1].

Українська вчена Б. Мельниченко доводить, що адміністративно-правове регулювання трактується як галузева

форма правового впливу, спрямованого на впорядкування суспільних відносин у сфері публічного адміністрування. Його специфіка полягає у використанні юридично обов'язкових норм, які встановлюються або санкціонуються державою для реалізації публічного інтересу. Науковиця підкреслює, що адміністративно-правове регулювання є цілеспрямованим і організуючим впливом суб'єктів публічного управління на державні та суспільні процеси, що супроводжується застосуванням спеціального механізму регулятивної дії. Цей механізм включає адміністративно-правові норми, юридичні засоби, інституційні форми та організаційні інструменти, які забезпечують реалізацію адміністративного впливу. Зміст адміністративно-правового регулювання публічного управління полягає не лише у встановленні правил поведінки для органів влади та громадян, а й у створенні умов для ефективного функціонування управлінських структур, забезпеченні законності, підзвітності та прозорості. У сучасних умовах, з урахуванням євроінтеграційних процесів, зростає значення міжнародно-правових норм, які дедалі активніше впливають на формування адміністративно-правової основи в Україні. Ефективність регулювання, на думку авторки, залежить від взаємодії всіх рівнів публічного управління та тісної співпраці з громадянським суспільством, що зумовлює потребу в консолідації зусиль задля досягнення суспільно значущих результатів [2].

Звертаючись до грецького досвіду теорії адміністративного права, слід зазначити, що категорія «регулювання» охоплює комплекс правових явищ, структурованих за п'ятьма взаємопов'язаними критеріями. За джерелами регулювання виокремлюються: індивідуальні закони, що застосовуються до конкретних ситуацій; органічні закони, які визначають засади функціонування державних органів; нормативні акти адміністрації, зокрема укази, регламенти та рішення міністерств; а також наднаціональні джерела — норми первинного і вторинного права Європейського Союзу. За напрямком впливу розрізняють зовнішнє регулювання, що встановлює правила поведінки для громадян і юридичних осіб, та внутрішнє регулювання, яке визначає організацію і функціонування самої адміністративної системи. З огляду на спосіб правового впливу, регулювання може бути імперативним, що передбачає обов'язкове виконання встановлених вимог, або диспозитивним, яке допускає свободу дій у межах закону. Форми вираження адміністративного регулювання охоплюють як індивідуальні, так і нормативні адміністративні акти, а також адміністративну процедуру, спрямовану на реалізацію управлінських функцій. За рівнем правового регулювання виокремлюють конституційний рівень, який визначає основи функціонування адміністрації; законодавчий рівень, що конкретизує нормативні положення; і підзаконний рівень, який деталізує правозастосовні механізми та процедурні інструменти [3].

Надаючи загальну характеристику авіаційній галузі Греції, слід визначити, що вона підтримує 457 000 робочих місць та забезпечує €17,8 млрд, що становить понад 10% ВВП країни. Греція займає 8-е місце за обсягами авіаційного ринку в Європі. Однак, попри високий потенціал, існує низка викликів, що гальмують подальший розвиток: низький рівень спрощення процедур для пасажирів (наприклад, візова політика для громадян третіх країн), слабка інфраструктура аеропортів та завантаженість злітно-посадкових смуг, а також високі аеропортові збори, які стримують зростання авіаційної доступності. У роботі рекомендовано реформувати механізми ціноутворення, модернізувати інфраструктуру та повітряний простір, а також посилити регуляторні повноваження незалежного економічного органу. Також зазначено потребу в ефективному публічному адмініструванні новими терміналами та злітно-посадковими смугами (ЗПС), з урахуванням зростаючого попиту на повітряні перевезення. Зокрема,

прогнозується, що кількість пасажирів, які відлітатимуть з Греції, зростає на 33,1% протягом 20 років, і при належному регулюванні це може ще більше сприяти економічному розвитку. Звіт закликає до перегляду регуляторних практик, гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами (зокрема Монреальської конвенції 1999 року) та впровадження цифрових інструментів у вантажних перевезеннях, як-от e-AWB [4].

Грецькими вченими Е. Параскі, І. Пулакї проведено аналіз ефективності авіаційних маршрутів у рамках механізму Public Service Obligation (PSO) в Греції. Унікальна географія країни з великою кількістю ізольованих островів зумовлює потребу в авіаційному сполученні як у базовій інфраструктурі для забезпечення мобільності населення, підтримки туризму та соціальної інтеграції. Дослідники використовували метод DEA (Data Envelopment Analysis) для вимірювання технічної ефективності маршрутів, а також регресійний аналіз для виявлення факторів, що впливають на продуктивність — серед них рівень конкуренції, структура субсидій і географічні особливості. Результати засвідчили: маршрути з відкритою конкуренцією працюють ефективніше, ніж ті, що мають обмежений доступ, а обсяги субсидій не гарантують високої ефективності. Це ставить виклик для публічного адміністрування авіаційної сфери: необхідно переглянути принципи розподілу державної допомоги, впровадити стандартизовані показники ефективності та забезпечити прозорість даних щодо PSO. Дослідження також підкреслює важливість екологічної та соціальної складової при ухваленні рішень у сфері авіаперевезень, особливо для регіонів з низькою транспортною доступністю [5].

Переходячи до джерел адміністративного права Греції, необхідно визначити, що головним спеціальним джерелом у аналізованій нами сфері є Кодекс авіаційного права Греції (Κώδικας Αεροπορικού Δικαίου), який затверджений Законом № 1815/1988. Він є основним нормативним актом, що визначає правову основу функціонування цивільної авіації в країні. Кодекс регулює такі ключові аспекти, як реєстрація повітряних суден, видача сертифікатів льотної придатності, ліцензування авіаційного персоналу, організація авіаперевезень, права та обов'язки авіаперевізників і пасажирів, правила безпеки польотів, а також функціонування аеропортів і аеронавігаційних служб. Кодекс також визначає повноваження HCAA (Hellenic Civil Aviation Authority) як компетентного органу для реалізації норм національного, європейського та міжнародного права. Документ враховує положення міжнародних угод, таких як Чиказька конвенція, а також директиви та регламенти ЄС, що забезпечує гармонізацію грецького авіаційного законодавства з європейськими стандартами [6].

Основним органом, що здійснює публічне адміністрування в галузі цивільної авіації Греції, є Управління цивільної авіації (Hellenic Civil Aviation Authority, HCAA). Цей орган відповідає за сертифікацію, нагляд та забезпечення дотримання стандартів у сфері цивільної авіації, включаючи ліцензування операторів, контроль за аеропортами, управління повітряним рухом, реєстрацію повітряних суден та забезпечення безпеки польотів. HCAA функціонує як незалежний адміністративний орган під егідою Міністерства інфраструктури та транспорту Греції. Його діяльність регулюється національним законодавством, зокрема Законом 1815/1988 (Грецький авіаційний кодекс), а також європейськими нормативними актами, такими як Регламент (ЄС) № 2018/1139. Крім того, HCAA співпрацює з міжнародними організаціями, такими як ICAO та EASA, для забезпечення відповідності міжнародним стандартам у галузі авіації. Сертифікація, нагляд, контроль та впровадження норм у сфері повітряного транспорту, аеронавігації та діяльності аеропортів — це його ключові функції. Його місія полягає у реалізації національного та європейського авіаційного законодавства, а також міжнародних

конвенцій, таких як Чиказька. Організація виконує роль компетентного органу відповідно до численних регламентів ЄС, включно з Регламентами № 2018/1139, 300/2008, 376/2014, 1008/2008 та іншими, що регламентують безпеку, страхування, права пасажирів та функціонування ринку повітряних перевезень. HCAA не лише видає ліцензії та проводить інспекції, а й бере участь у переговорах щодо міжнародних авіаційних угод, адаптує нормативні акти до європейських стандартів, координує діяльність з іншими структурами, зокрема EASA та Євроконтролем, і забезпечує нагляд за дотриманням норм авіаційного ринку та стягненням аеропортових зборів [7].

Грецьке управління цивільної авіації (HCAA) виконує ключову роль у забезпеченні авіаційної безпеки, виступаючи компетентним органом, відповідальним за розробку, впровадження та підтримку національної Програми авіаційної безпеки. Основна мета цієї програми — гарантувати безпеку пасажирів, екіпажу та авіаційного персоналу шляхом впровадження комплексного підходу до управління безпекою, що включає як реактивні (аналіз інцидентів), так і проактивні (виявлення ризиків до виникнення проблем) стратегії. Визначення безпеки тут тісно пов'язане з профілактикою нещасних випадків і забезпеченням стійкості систем до небезпек, які можуть вплинути на польоти. HCAA керується чотирма базовими компонентами Системи управління безпекою (SMS) відповідно до стандартів ІКАО: державна політика, цілі та ресурси, управління ризиками, забезпечення безпеки та підтримка культури безпеки. Ці складові забезпечують системну інтеграцію безпеки в діяльність авіаційних операторів і сприяють формуванню культури безпеки в авіації, де кожен елемент — від планування до реагування — має чітко прописані процедури [8].

Грецький вчений О. Фрагудакі аналізує зміни на ринку внутрішніх авіаперевезень у Греції, спричинені лібералізацією в межах Європейського Союзу та створенням єдиного авіаційного ринку. Лібералізація стала ключовим етапом у припиненні 35-річної монополії Olympic Airways, що дозволило з'явитися приватним авіакомпаніям, міжрегіональним маршрутам, знизити тарифи на конкурентних напрямках, покращити якість послуг і розширити вибір для пасажирів. Зростання конкуренції сприяло рекордному підвищенню попиту на внутрішні авіаперевезення, а з 1999 року розпочався процес консолідації ринку [9].

У докладній аналітичній інформації про регулювання авіації в Греції охоплено всі основні аспекти законодавчої та практичної бази галузі. Основним правовим актом є Авіаційний кодекс (Закон 1815/1988), який, разом із численними регламентами ЄС, регламентує сертифікацію, експлуатацію, безпеку, реєстрацію повітряних суден, екологічні аспекти та захист прав пасажирів. Головним регулятором є Грецьке управління цивільної авіації (HCAA), яке співпрацює з HARSIA щодо безпеки польотів і з EASA на європейському рівні. Висвітлюються також правила отримання ліцензій, вимоги до міжнародних перевізників, управління аеропортами, розслідування авіаційних подій, збереження даних пасажирів, торгівля та фінансування літаків, а також судові процедури у спорах. У контексті глобальних трендів наголошується на поступовому розширенні приватизації, модернізації інфраструктури та цифровізації даних. У найближчому майбутньому основними викликами залишаються розвиток інфраструктури, удосконалення регуляторної бази та стимулювання конкуренції на внутрішньому ринку [10].

Згідно з Кодексом етики та професійної поведінки Грецької агенції цивільної авіації, встановлюються рамки професійної поведінки для персоналу в сфері публічного адміністрування авіації. Документ закріплює основоположні цінності: доброчесність, неупередженість, незалежність, пропорційність, рівне ставлення, а також дотримання законодавства та екологічну відповідальність.

Кодекс забезпечує належний етичний клімат, який впливає як на роботу установи, так і на її взаємодію з громадянами, підвищуючи ефективність публічного адміністрування в авіаційному секторі. Особлива увага приділяється уникненню конфлікту інтересів, збереженню конфіденційності, регулюванню прийняття подарунків та протидії дискримінації. Персонал зобов'язаний знати як свої права, так і обов'язки, постійно підвищувати кваліфікацію та дотримуватися принципів професіоналізму. Документ є частиною ширшого нормативного поля, яке включає європейське та міжнародне авіаційне право, і виконує важливу роль у розвитку етичних стандартів у публічному адмініструванні [11].

Висновки. Отже, наукове розуміння адміністративно-правового регулювання в Україні полягає в тому, що воно виступає галузевою формою правового впливу на суспільні відносини у сфері публічного адміністрування. Це регулювання забезпечує реалізацію публічного інтересу шляхом впровадження юридично обов'язкових норм, санкціонованих державою. В українській доктрині акцент робиться на впорядкуванні діяльності органів публічної влади та встановленні законних рамок для взаємодії між ними й громадянами. Згідно з концепцією Б. Мельниченко, адміністративно-правове регулювання включає спеціальний механізм, що охоплює правові норми, інститути, організаційні інструменти та юридичні засоби. Воно спрямоване не лише на встановлення правил, а й на створення умов для прозорого й ефективного функціонування управлінських структур. Цей підхід передбачає тісну взаємодію органів публічного управління з громадянським суспільством на всіх рівнях.

В Греції зміст адміністративно-правового регулювання, сформоване в межах національної теорії адміністративного права, що ґрунтується на багаторівневій структурі регулюючих механізмів. У грецькій правовій науці адміністративне регулювання поділяється за п'ятьма критеріями: джерелами, напрямком впливу, способом правового впливу, формою вираження та рівнем правового регулювання. Така структурованість забезпечує системність у нормотворчості, впровадженні та реалізації адміністративного впливу. Грецький підхід включає як національні акти (індивідуальні й органічні закони), так і нормативні джерела Європейського Союзу, що посилює інтеграцію публічного адміністрування в європейський правовий простір. Значна увага приділяється імперативності чи диспозитивності правових норм, а також балан-

суванню між внутрішнім та зовнішнім регулюванням. Це дозволяє досягати ефективності управлінських процесів з дотриманням принципу верховенства права.

Авіаційний транспорт Греції має стратегічну вагу для національної економіки. Він забезпечує понад 457 тисяч робочих місць і формує близько 10% ВВП, що становить €17,8 млрд. Водночас існує низка викликів, що стримують розвиток, зокрема завантаженість інфраструктури, високі аеропортові збори та обмеження візової політики. Очікується, що до 2040 року обсяги пасажиропотоку зростуть на 33,1%, що зумовлює необхідність реформ. Рекомендовано модернізувати повітряний простір і термінали, а також впровадити нові регуляторні практики й цифрові інструменти. Розвиток галузі потребує активного публічного адміністрування, спрямованого на посилення доступності та конкурентоспроможності авіаперевезень.

Загальне законодавче адміністративно-правове регулювання авіаційної галузі Греції ґрунтується на Кодексі авіаційного права, затвердженому Законом № 1815/1988. Цей нормативно-правовий акт є базовим джерелом, що встановлює правові засади функціонування цивільної авіації в країні. Він регламентує ключові сфери: сертифікацію суден, ліцензування персоналу, діяльність аеропортів та права пасажирів. Кодекс передбачає інтеграцію норм міжнародного права, зокрема Чиказької конвенції, а також положень права ЄС, що забезпечує правову гармонізацію. Виконавчим органом, відповідальним за реалізацію законодавства, є Грецьке управління цивільної авіації (HCAA). Його повноваження охоплюють контроль, реєстрацію, нагляд і регулювання у сфері повітряного транспорту на всіх рівнях.

Спеціальне адміністративно-правове регулювання авіаційної галузі Греції, зокрема щодо персоналу, здійснюється через комплекс механізмів і етичних норм. Центральним інституційним органом є HCAA, який уповноважений на сертифікацію, нагляд, інспектування та видачу ліцензій. Його діяльність регулюється як національними актами, так і європейськими регламентами, включно з Регламентом (ЄС) № 2018/1139. Особливу роль у забезпеченні етичності публічного управління відіграє Кодекс професійної поведінки персоналу, що містить стандарти доброчесності, пропорційності та законності. Працівники зобов'язані дотримуватись вимог неупередженості, уникати конфлікту інтересів і підтримувати належний професіоналізм. Такий підхід дозволяє забезпечити стійку адміністративну культуру в авіаційній сфері з акцентом на безпеку, відповідальність і прозорість.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна теорія держави і права: підручник / за ред. О.Ф. Петришина. Харків: Право, 2014. 368 с.
2. Мельниченко Б. Адміністративно-правове регулювання публічного управління: поняття та особливості реалізації у сучасних умовах. Публічне право. 2024. № 3(31). С. 27–34. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2024-3\(31\)-27-34](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2024-3(31)-27-34).
3. Ακριβοπούλου Χ., Ανθόπουλος Χ. Εισαγωγή στο αντικείμενο και στις θεμελιώδεις αρχές του διοικητικού δικαίου. Εισαγωγή στο διοικητικό δίκαιο. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κάλλιπος, 2015. Διαθέσιμο στη διεύθυνση: URL: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/2533>
4. Κώδικας Αεροπορικού Δικαίου, Νόμος 1815/1988. Hellenic Civil Aviation Authority (HCAA). 2024. URL: <https://hcaa.gov.gr/en>
5. Hellenic Civil Aviation Authority. Official website. Available at: <https://hcaa.gov.gr/en>
6. Air Transport Regulatory Competitiveness Indicators | Greece, International Air Transport Association (IATA). 2019. URL: <https://www.iata.org/en/policy/regulatory-competitiveness/greece/>
7. Απόφαση Διοικητή ΑΠΑ σχετικά με την υποχρεωτική και εθελοντική αναφορά συμβάντων ασφάλειας από έκνομες ενέργειες. Αρχή Πολιτικής Αεροπορίας. 2023. URL: <https://www.hcaa.gr/>
8. Fragoudaki A. Developments in the Greek Domestic Air Transport Market // Elsevier. URL: [https://doi.org/10.1016/S0969-6997\(00\)00032-9](https://doi.org/10.1016/S0969-6997(00)00032-9)
9. Αναφορές Ασφάλειας από Έκνομες Ενέργειες. Hellenic Civil Aviation Authority. 2024. URL: <https://hcaa.gov.gr/el/anafores-asfaleias-apo-eknomes-energeies>
10. Hellenic Civil Aviation Authority (HCAA). (2023). Κώδικας Δεοντολογίας της Αρχής Πολιτικής Αεροπορίας [Code of Ethics of the Hellenic Civil Aviation Authority]. Αθήναι: HCAA. URL: https://hcaa.gov.gr/wp-content/uploads/2024/01/ethics_code_APA.pdf.
11. Paraschi E., Poulaki I. Assessing the performance of Public Service Obligations air routes in Greece: A two-stage DEA approach. Transport Economics and Management. 2023. Vol. 1. No. 2. P. 94–103. DOI: 10.1016/j.team.2023.07.003